

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 968/2023
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислава Видицки, адвокат из ..., против туженог Клиничког центра Војводине из Новог Сада, чији је пуномоћник Милена Ивошевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3754/22 од 07.12.2022. године, у седници која је одржана дана 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3754/22 од 07.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2281/21 од 24.05.2022. године, која је исправљена решењем П1 2281/21 од 28.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу за период од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 76.355,26 динара (од чега је износ од 63.265,25 динара главница, а износ од 13.090,01 динар законска затезна камата обрачуната на дан вештачења 04.03.2022. године) и законску затезну камату на износ од 63.265,25 динара почев од 05.03.2022. године до исплате, те на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора укупан износ од 55.517,89 динара (од чега износ од 46.155,65 динара главница, а износ од 9.362,24 динара законска затезна камата обрачуната на дан вештачења 04.03.2022. године), као и припадајућу законску затезну камату на износ од 46.155,65 динара почев од 05.03.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 89.976,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од обавезе плаћања судских такси.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 3754/22 од 07.12.2022. године, ставом првим изреке, усвојио жалбу туженог и преиначио пресуду Основног суда у Новом Саду П1 2281/21 од 24.05.2022. године, која је исправљена решењем П1 2281/21 од 28.06.2022. године, у усвајајућем делу, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период од 01.06.2018. године до

31.05.2021. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада укупан износ од 76.355,26 динара (од чега је износ од 63.265,25 динара главница, а износ од 13.090,01 динар законска затезна камата обрачуната на дан вештачења 04.03.2022. године) и законску затезну камату на износ од 63.265,00 динара почев од 05.03.2022. године до исплате, те на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора укупан износ од 55.517,89 динара (од чега износ од 46.155,65 динара главница, а износ од 9.362,24 динара законска затезна камата обрачуната на дан вештачења 04.03.2022. године), као и припадајућу законску затезну камату на износ од 46.155,65 динара почев од 05.03.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка у износу од 89.976,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијена је жалба тужиоца и првостепена пресуда у преосталом делу потврђена. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 47.600,00 динара. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 41.976,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био запослен код туженог на радном месту ..., са утврђеним коефицијентом за обрачун плате од 8,98. Тужени је тужиоцу обрачунавао зараду тако што је коефицијент радног места множио са основицом за дати месец, а након тога иста је упоређивана са минималном зарадом и уколико би тако обрачуната зарада била нижа од минималне, зарада би се кориговала до висине минималне зараде. У обрачунским листама плате тужиоца накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нису исказани као посебна ставка. Висина потраживања тужиоца утврђена је вештачењем путем вештака економско – финансијске струке, уз прихватање варијанте дате према најповољнијим критеријумима из одредбе упоредно важећих ПКУ у Републици Србији (члан 65. ПКУ за јавна и комунална предузећа на територији РС и члан 41. ПКУ за делатност путне привреде РС).

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца закључивши да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега је тужени у смислу одредбе члана 111, 112. и 118. Закона о раду дужан да тужиоцу те трошкове исплати у износу утврђеним вештачењем.

Другостепени суд је становишта да су потраживане накнаде у складу са одредбом члана 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама тужиоцу биле урачунате у коефицијент и исплаћене кроз плату, те да се исплатом плате запосленима у јавним службама у висини минималне зараде не активирају правила општег радно – правног прописа у смислу члана 108. и 118. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. и 2. тог закона, коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спремину и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 58/14), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. ове уредбе, који се примењује на запослене у здравственим установама.

Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 1/2015 и 3/2018), као и Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/2019 и 58/2019) у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатка на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом (став 2.), да основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), у одредби члана 111. став 1. и 2. прописано је да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду, а да се минимална зарада одређује на основу минималне цене рада утврђене у складу са тим законом, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се плаћају из зараде; чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регреса за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. мора бити

изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

У конкретном случају, тужилац је запослен у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супротно наводима ревизије, примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом, положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто Закон о платама у државним органима и јавним службама, као посебан закон, прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Правилна и је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога разлога, Врховни касациони суд је донео одлуку као у изреци применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**